

Johann Albert Ludwig Intze

De Cardialgia : Dissertatio Inauguralis

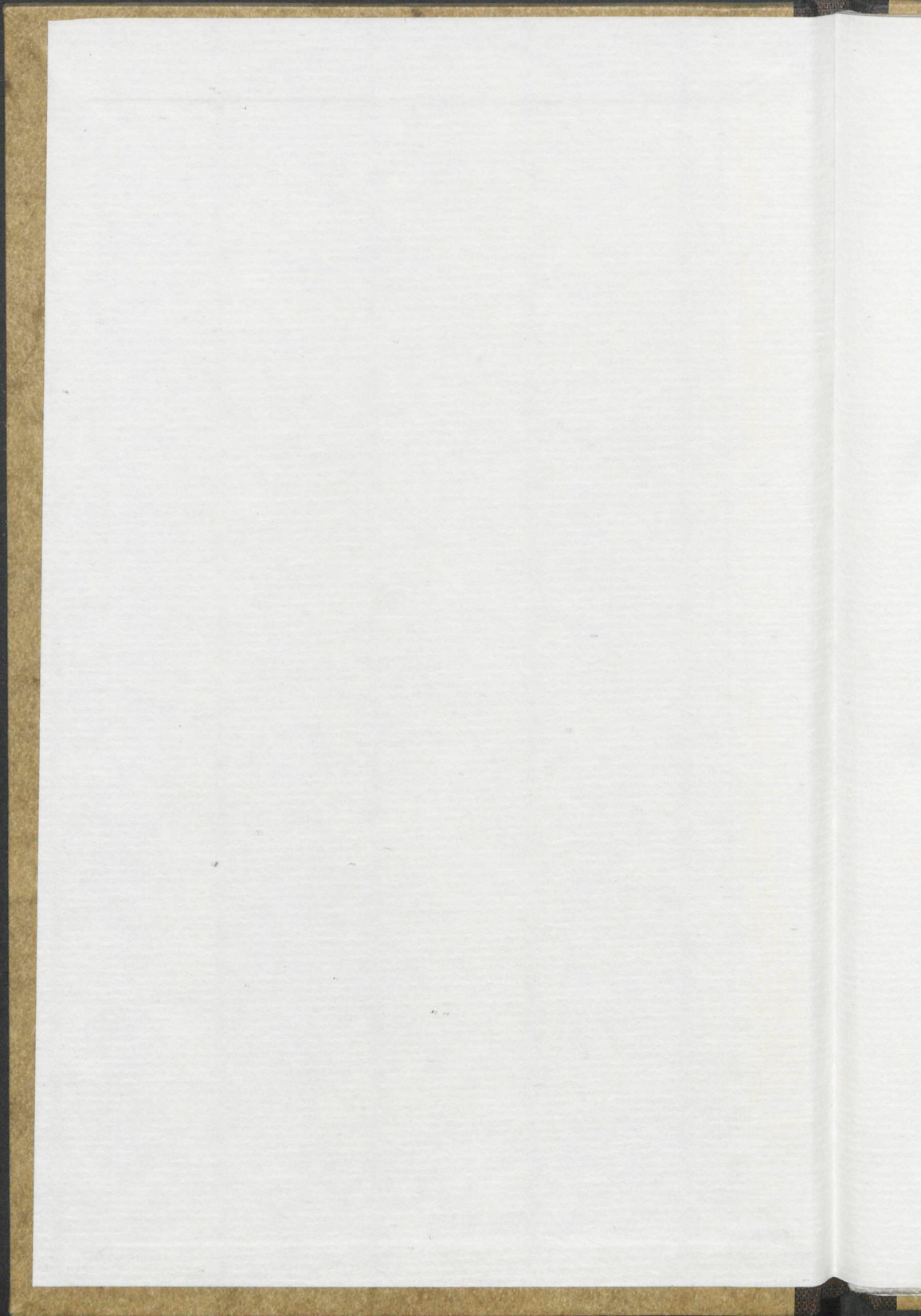
Rostochii: Typis Adlerianis, MDCCCXXIX.

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn100896333X>

Druck Freier Zugang OCR-Volltext

RU med. 1829

Intze, Jo. Alb. Ludov.

CARDIAC

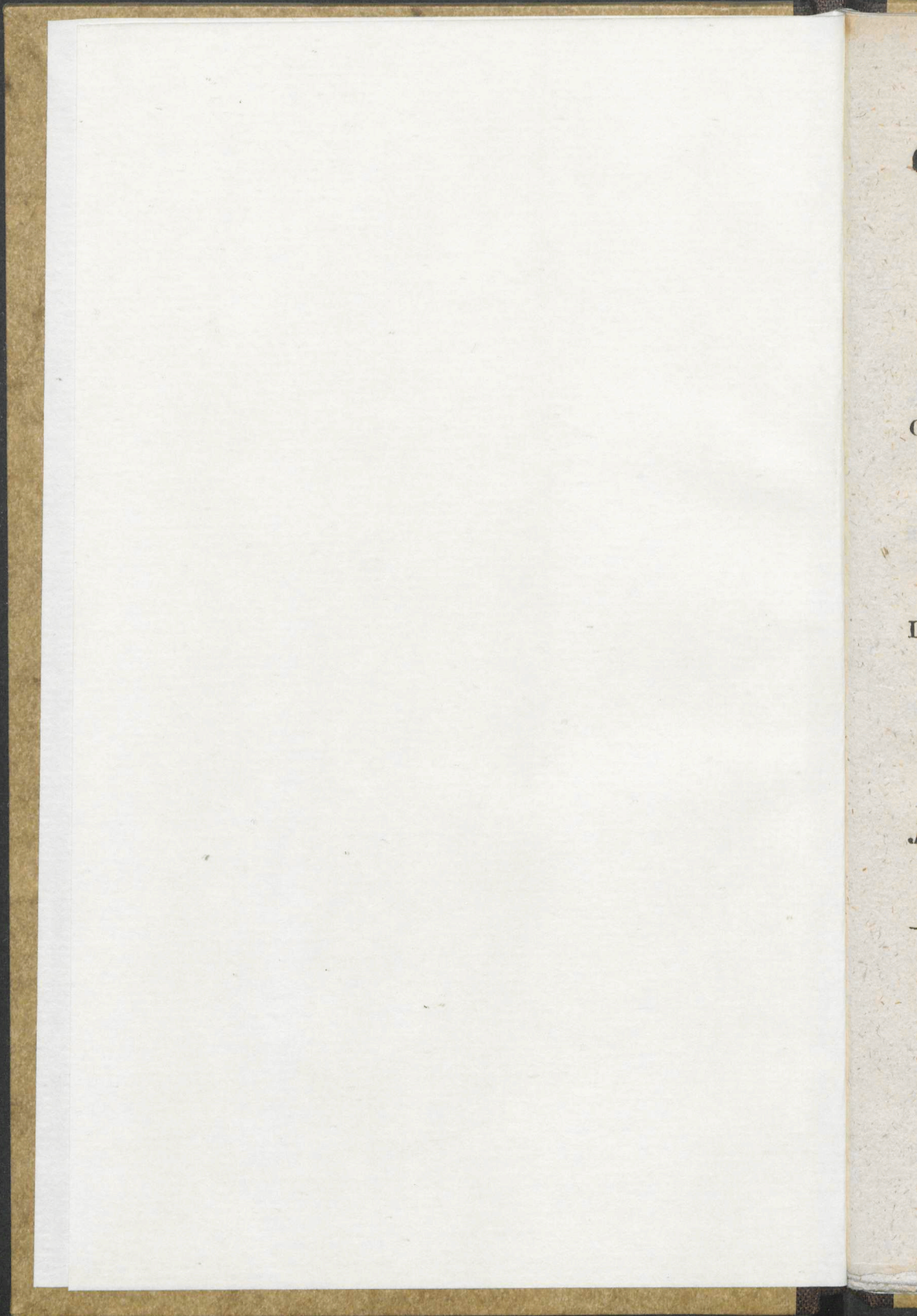
...

...

...

...

...

DE
CARDIALGIA.

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

ACADEMIA ROSTOCHIENSI

PRO GRADU

DOCTORIS MEDICINAE ET CHIRURGIAE

RITE CAPESSENDO

PUBLICO SUBMITTIT EXAMINI

AUCTOR

JO. ALB. LUDOV. INTZE

WITTENBURGENSIS.

ROSTOCHII
TYPIS ADLERIANIS.

MDCCCXXIX.

DE
CARDIALIA

DISSERTATIO INAUGURALIS

QUAM

CONSENSU ET AUCTORITATE

GRATIOSI MEDICORUM ORDINIS

IN

ACADEMIA POSTOBURGENSI

DEPTORIS
ACADEMIAE
POSTOBURGENSIS

PUBLICO SUBMITTIT EXAMINI

AD

DOCT. MED. LUDOV. VITNER

POSTOBURGENSIS

POSTOBURGENSIS

IN ACADEMIA POSTOBURGENSI

ANNO 1844

V I R O

CLARISSIMO EXPERIENTISSIMO

**JOANNI GUILIELMO
JOSEPHI**

MEDICINAE DOCTORI PROF. PUBL. ORDINARIO

**RERUM MEDICINALIUM IN MILITIA MEGAPOLITANO-
SUEBINENSI PRAEFECTO SUMMO**

**SCHOLAE OBSTETRICIAE MEGAPOLITANAE
DIRECTORI**

ORDINIS LUDOVICIANI HASSIACI EQUITI

COMPLURIUM SOCIETATUM LITERARIARUM SODALI

ETC.

V I R O

GLARISSIMO EXPERIENTISSIMO

JOANNI GUILIELMO

JOSEPHI

MEDICINAE DOCTORI PRAE PUBL. ORDINARIO

RECTORI ACADEMIAE IN URBE REGIOPOLITANA

SUBSIDIUM PRAECEPTO SUMMO

SCHOLAE OBSTETRICAE REGIOPOLITANAE

DIRECTORI

ORDINIS LUDOVICIANAE HANNOVERAE EQUITI

ACADEMIAE SOCIETATUM LITTERARIARUM SOCIATI

MDCC

V I R O

ILLUSTRISSIMO DOCTISSIMO

HENRICO SPITTA

**MEDICINAE ET CHIRURGIAE DOCTORI
IN ACADEMIA ROSTOCHIENSI PROF. PUBL. ORDIN.
INSTITUTI POLICLINICI DIRECTORI**

ETC.

V I R O

ILLUSTRISSIMO NON SINDACATO

HENRICO SPITTA

MDCCCXXXIII

IN ACADEMIA DOCTORUM PUBL. ORDIN.

INSTITUTI POLITICIS DIRECTORI

1833

V I R O

CELEBERRIMO PRUDENTISSIMO

CAROLO STREMPER

MEDICINAE ET CHIRURGIAE DOCTORI

IN ACADEMIA ROSTOCHIENSI PROF. PUBL. ORDIN.

**INSTITUTI PRIVATI CLINICI OPHTHALMIATRICO-
CHIRURGICI DIRECTORI**

ATQUE

URBIS ROSTOCHIENSIS PHYSICO

VIRG

HASCE STUDIORUM SUORUM PRIMITIAS

PIO GRATOQUE ANIMO

DEDICAT

AUCTOR.

Lectori Benevolo!

Doctoris munera et honores impetraturus nec non mori et facultatis gratiosae obtemperaturus legibus medicinae studiosus diligentiae suae et eruditionis debet specimen. Quum jam vero omnia, quae ad medicinam pertinent, a viris longe eruditissimis et peritissimis sint accuratius pertractata nihil quidem novi afferre opinor, tamen mihi convenire videtur, ut materiam Therapiae specialis quandam propiori submittam contemplationi. Elegi Cardialgiam, in qua curanda saepius aegrotantibus affertur summa perniciēs, dum vitis organici affingitur, a quibus, ut recte distinguatur, fieri non potest, nisi symptomatibus, causis, accessionumque mora enixe observatis attentaque eorum ratione habita.

)

Eo magis de hoc morbo sententiam meam in lucem proferre mihi licuisse puto, quod in instituto ophthalmiatrico-chirurgico Dom. Prof. Stempel per hoc semestre aestivum nonnulli hujus morbi casus, vitiis organicis simillimi, qui non cederent, nisi remediis antispasmodicis, curandi mihi sint traditi.

Nihilominus, Lector Benevole, precor, ut in his primitiis non vanam doctrinae ostentationem, sed specimen solum agnoscas temporis mihi in studia incumbenti, haud frustra consummati!

DE NOMINIS ORIGINE.

Neminem unquam fore arbitror, qui dubitet, denominationem Cardialgiae (vocis e Graecorum καρδία et ἄλγος in καρδίαλγία compositae) ex sede doloris in cardia vel in scrobiculo cordis, quae est in regione epigastrica fovea, a cartilaginibus vertebrorum spuriorum et processu eniformi ossis sterni limitata, a veteris esse derivatam.

Quae vero denominatio sensus latioris, quam quo sumi solet, igiturque minus commode ad notionem morbi dicti explendam formata esse videtur. Nam de verbo fieri posse elucet, ut dolor morbi nostri et cutem et musculos, loco descripto adjacentes, nec non colon trans-

versum pluresque hujus regionis partes afficere videatur.

Quare rectius huic morbo nomen „Gastralgiam“ (a γαστήρ et ἄλγος) imponendum esse censeo. Unusquisque saltem medicinae peritus denominationem illam sensu intelliget limitato.

DIAGNOSIS.

Dolores periodici, torquentes, instar cultri ictuum intestina penetrantes, pungentes, modo leniores, tam vero diutius haerentes sibi que constantiores, modo acerrimi sed tum eo breviores, saepiusque intermittentes, qui in scrobiculo cordis oriuntur et hinc vel ad utramque hypochondriacam vel in regionem umbilicalem et lumbalem se trahunt, morbum indicant denominatum. Nonnunquam autem hi dolores sunt tam lenes et tam lento gradu

accedunt, procedunt ac recedunt, sicuti exemplum quoddam hujus generis, quod tres annos perstabat, me docuit, ut hoc malum facillime vitium organicum haberi possit. Paroxismus et dolores alimentis quibusdam, ut cerevisia, aqua frigida etc. assumtis, fiunt vehementiores, nec tamen compressione partium laborantium externa augentur, sicuti calore adhibito minuantur.

Vomitu, qui aut malo ingravescenti, aut illis alimentis assumtis effici potest, haud necessario hic morbus dignoscitur.

Alvus praeterea suppressa vel obstructa vel ejectio saltem tardior et rarior excrementorum, saepius argillosorum, ad hujus morbi symptomata saepenumero est referenda. Et secretio urinae, ut in omnibus spasmis, in hoc morbo qualitatis est abnormis, dum lotium aquosius pallidi conspicitur coloris. Functio denique cutis saepe interrupta est, cuta sicca, aspera et rigida.

AETIOLOGIA.

Causam hujus morbi proximam in contractione fibrarum tunicae ventriculi muscularis perversa nec non in nervorum, e plexu gastrico solari ad tunicam villosam seu internam penetrantium, perceptione alienata quaerendam esse, mihi persuasum est. Attamen causam proximam hac ratione plane exploratam esse, minime mihi videtur, nam, ut in ceteris spasmodis, nondum ita innotuit, ut nil reliqui maneret in ejus investigatione.

Causarum remotiorum natura vel mechanica est, vel materialis vel dinamica.

Inter primas s. mechanicas, causae externae, ut ictus, contusio, compressio aliaeque plagae recte referuntur.

Secundis s. materialibus annuero: primarum viarum sordes, bilem in duodenum ventriculumve largius effusam, vermes

easdem partes invadentes et sodam sive ardorem ventriculi, praecipue infantes neonatos urentem. Venena caustica autem rarius cardialgiam, saepius efficere solent gastritidem.

Causae tertii generis s. dynamicae sunt mea sententia: transpiratio suppressa, impetigines refugae, menses haemorrhoidesque et obstructi et suppressi, nec non arthritis anomala. Praeterea fieri potest, ut hysteria ac hypochondria eo vergant.

DE ACCESSIONUM MORA.

Cardialgia, cum lenius ac intermissionibus brevibus immixtis accesserit, plures per annos morari et inde fieri potest, ut in indurationem seu scirrhositatem ventriculi transeat, aut, dum intermissionem fiunt remissionibus simillimae, inflammatio ventriculi exoriatur chronica, quae vel in exulcerationem vel metamorphosin supra dictam abeat.

Quo vero acriores, eo sunt breviores paroxismi, et aliquot tantummodo momenta usque ad partem horae quartam dimidiamve morantur atque eo diutius intermittentes, ne gastritis inde fiat.

DE EXITU.

Simili modo, quo omnes affectiones dynamicæ, si diutius persistunt, metamorphoses organicas — aut indurationes aut scirrhotates — efficiunt, et Cardialgia easdem efficere potest. Quod, quo lenius exoritur, quo diutius moratur et quo magis intermissionibus vacuus procedit morbus, eo facilius fieri potest. Tum nempe morbus iste et tunicae villosae secretionem et propria reproductione (seu materiam quandam suggerendo et assimilando ei, quæ consumpta fuerit) alterationem et metamorphosin materiae organicae progignit et sic facillime vitiis organicis, quæ ventriculi orificiis,

cardiae et pyloro praecipue insedent, causam sui praebent formandi. Sed majori morbi gradu, nec non longiori duratione, quum sanguinis praepediatur circulatio, facilius nascitur gastritis. Spasmos et tonicos et clonicos morbus noster, praeter ceteros in neonatis, saepissime efficit.

PROGNOSIS.

Cardialgia, quae jam longius duraverit, chronica, hoc morbo acuto, haud acerrimo, malignior esse solet. Melior est prognosis in caussis adhuc removendis, e. g. in sordibus primarum viarum etc., quam in non apertis. Forma dinamica, etsi difficilius curatu, illa cum metamorphosi organica jam conjuncta, propitior habenda est. Idiopathica, levius metastatica ex obstructis s. suppressis mensibus, haemorrhoidibus etc. exorta, sanabilis est.

T H E R A P I A.

Ad hocce malum rite feliciterque curandum, plures, quoad causas, complicationem et gradum, proponendae sunt indicationes.

I. *Indicatio causalis,*

omnium primaria, nec non maximi est momenti, qua ablata, morbus, si non nimis longum tempus exstiterit, etiam abiit. Plures sunt observandae causae:

1) *Acidum primarum viarum* praecipue apud neonatos. Hoc saturandum est. Remedia sunt:

a) *Magnesia carbonica et usta*, quibus similia sunt: Lapidescerorum, concha prpt., testae ovor. etc. — dantur ad gr.ij — vj — xx. Cum medicaminibus antispasticis conjuncta efficaciora erunt. Formula e. g. Hufelandi ex:
„Magnes. alb. — $\frac{1}{2}$ radic. Valer. min.
aa $\frac{3}{j}$ — $\frac{1}{2}$ radic. Liquirit. $\frac{3}{ij}$ — radic.
Irid. flor. $\frac{3}{j}$ et croc. gr.viij. M. D. S.
ter quotidie cochlear minusculum“

composita maximo usu in infantum cardialgia est adhibenda.

- b) *Kali carbonicum*, aut ejus liquor s. ol. tart. per deliq. ad gutt. x—xv, aut cum aceto vini saturatum saepissime prosunt.
- 2) *Sordes primar. viar.* ex indigestione vel bilis nimia quantitate exortae:

Quibus praecipue remedia antispastica et deinde sursum vel deorsum resistunt evacuantia.

- 5) *Vermes in ventriculo seu duodeno:*

Ab initio emollientia et mucilagines: ex Decocto Alth., Liquir. — emuls. amygdal. dulc., lac vacc.; spasmō vehementiori: infus. rad. Valer. min., flor. Chamom., addenda Asa foetida, et per os et per anum ad vermes sedandos, posteaque remedia anthelmintica.

- 4) *Menses, haemorrhoides, impetig.* vel suppressae vel obstructae. Therapia, antispasticis adhibitis modo evacuationibus sanguinis aut communibus aut localibus, modo balneis calidis, modo attrahentibus pellentibusve utitur medicaminibus.

5) *Venena hausta* — pro varia horum natura varia sunt adhibenda antidota. Quae vero caussae gastritidem potius quam malum efficere solent nostrum, cujusque curatio ad illum pertinet morbum.

6) *Calculi hepatici et renales*: Primum emulsiones cum antispasticis ad leniendum, quibusque adhibitis, remedia ad curam radicalem praescribenda censeo.

II. *Indicatio morbi.*

Caussis jam remotis vel non manifestis aut periculo, earum ab initio auferendarum, majori, priori indicationi pondere graviore accedit illa. Morbus noster, spasmi instar, expetit remedia antispastica, quae, quoad effectus intensitatem, dum ille acutius percurrat vel tardius, vario sunt adhibenda modo et in classes duas primarias possunt dividi.

A. *Narcotica*, locum tenent primum.

1) *Opium*, remedium praevalens, et, quum cetera haud prosint, saepenumero est optimum. — Ejus tinctura simpl. ad dosin

gutt. v — x ter quaterve quotidie maxime est commendanda, tinctura enim Opii crocata nimis stimulat.

- 2) *Belladonna*, minus efficax, cujus extr. vel pulvis hb. et rad. ad gr. $\frac{1}{4}$ — iv adhibendum est.
- 3) *Aqua Lauroc. et acid. hydrocyanicum* veget. Schrad. in casibus chronicis, proxime juxta Opium crebro prosunt. Illa detur ad gutt. xx — L, hoc ad gutt. iv — vij — x, in paroxismo.
- 4) *Nux vomica*, cui vero non fides habenda est magna. Extr. nuc. vom. spirit. in pilularum vel pulveris forma ad gr. $\frac{1}{4}$ — ij adhibetur.

Cetera narcotica haud maxime prosunt.

B. *Antispasmodica*, in morbo chronico nec non ipsius decureusu acuto, haud vehementiori, maximum praebent fructum. Metallica sunt:

- 1) *Magisterium Bismuthi* primum eorum ordinem tenere persuasum mihi habeo, nam in malo nostro chronico saepissime

gaudet eventu, quem in casu jam superius citato, cum vomitu constanti conjuncto, ipse cognovi, cum malum Magisterio Bism. dosi crescenti a gr. j ad iv per sex hebdomades adhibito plane cessaret.

2) *Zincum oxydatum album* nec minus commendandum est, praesertim infantibus et spasmis tonicis et clonicis imminenti-
bus, det. ad gr. β — ij — iv.

3) *Cuprum sulphurico-ammoniatum*: non adhibendum censeo nisi casu pertinaci, ceterisque remediis haud cedenti; in pilular. forma ad gr. $\frac{1}{4}$ — j — i β — iij est praescribendum.

Cetera antispasmodica haud ponderis sunt minoris, e. g.:

a) *Moschus orientalis* in paroxismo acerrimo ad gr. j — vj.

b) *Castor. moscov.*, cujus tinctura aetherea ad gutt. x — xv — xx adhibenda est.

c) *Valeriana minor s. off.* aut ejus radix in pulvere aut tinctura aetherea et ammoniata ad gutt. x-xv, maxime prosunt.

- d) *Asae foetidae* in morbo non acriori, cum hysteria complicato, in pilul. form. ad ℥ss — ij vel ejusdem tinctura ad gutt. xx — xxx haud omitenda erit.
- e) *Liquor Ammonii anisatus* ad gutt. v — x —, nec non Aetheres et Naphtae dulcificatae remedia praecedentia saepe maxime adjuvant.

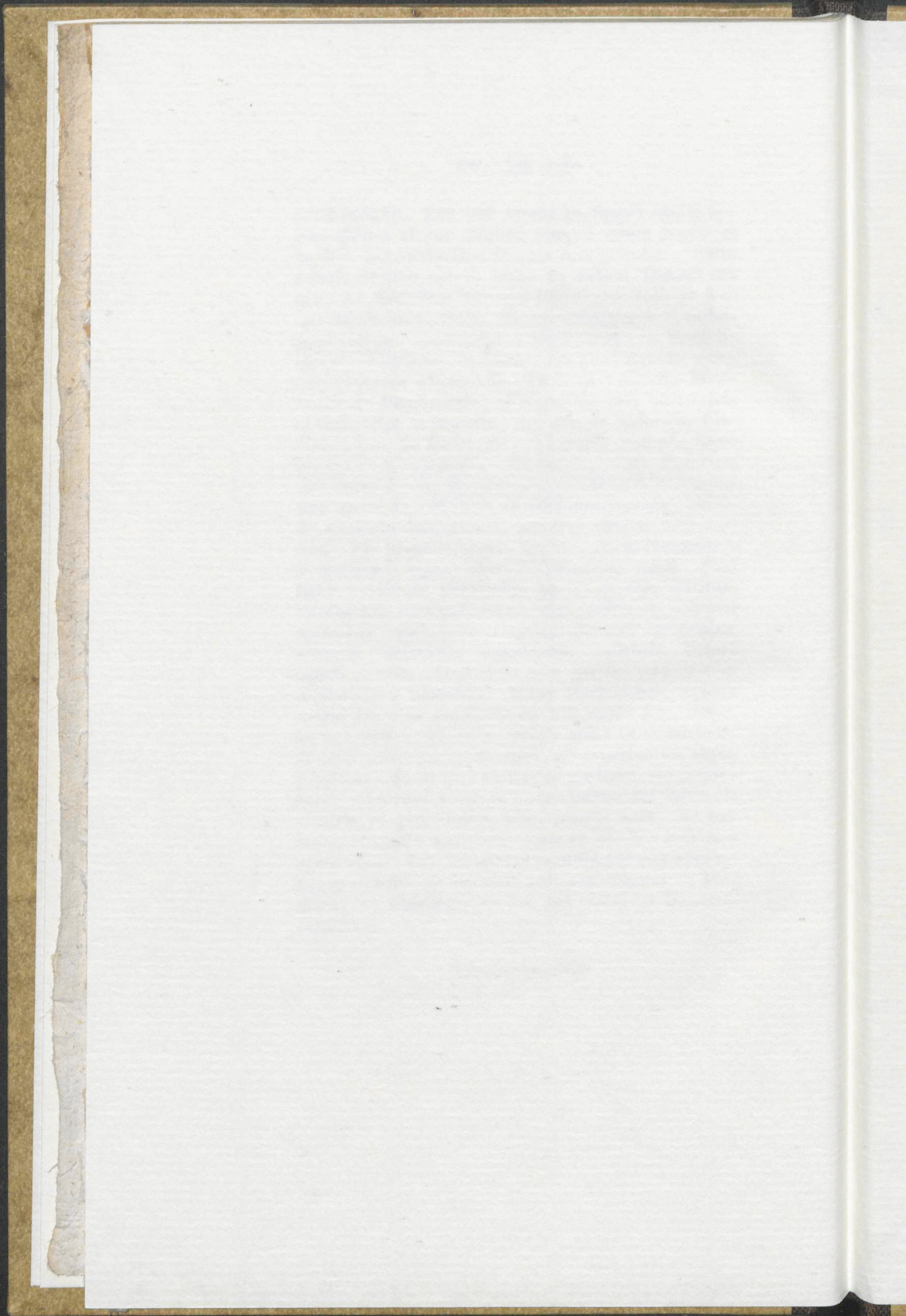
Aliquot remedia externa, sinapismi, fomentationum aromaticarum calidarum vel pannorum lanestrium in acetum acerrimum calefactum submersorum expressorumque ad cardiae regionem et quum refrigeraverint, frequenter reiteratorum applicatio, quibus impositis aegrotum levare frequentius videbam, seu in casibus chronicis: frictio cum Ungt. tart. stib. vel ejusdem emplastri applicatio ad epigastricam regionem, nec non Moxae, maniluvia et pediluvia balneaque calida sunt instituenda.

VITAE CURRICULUM MEAE.

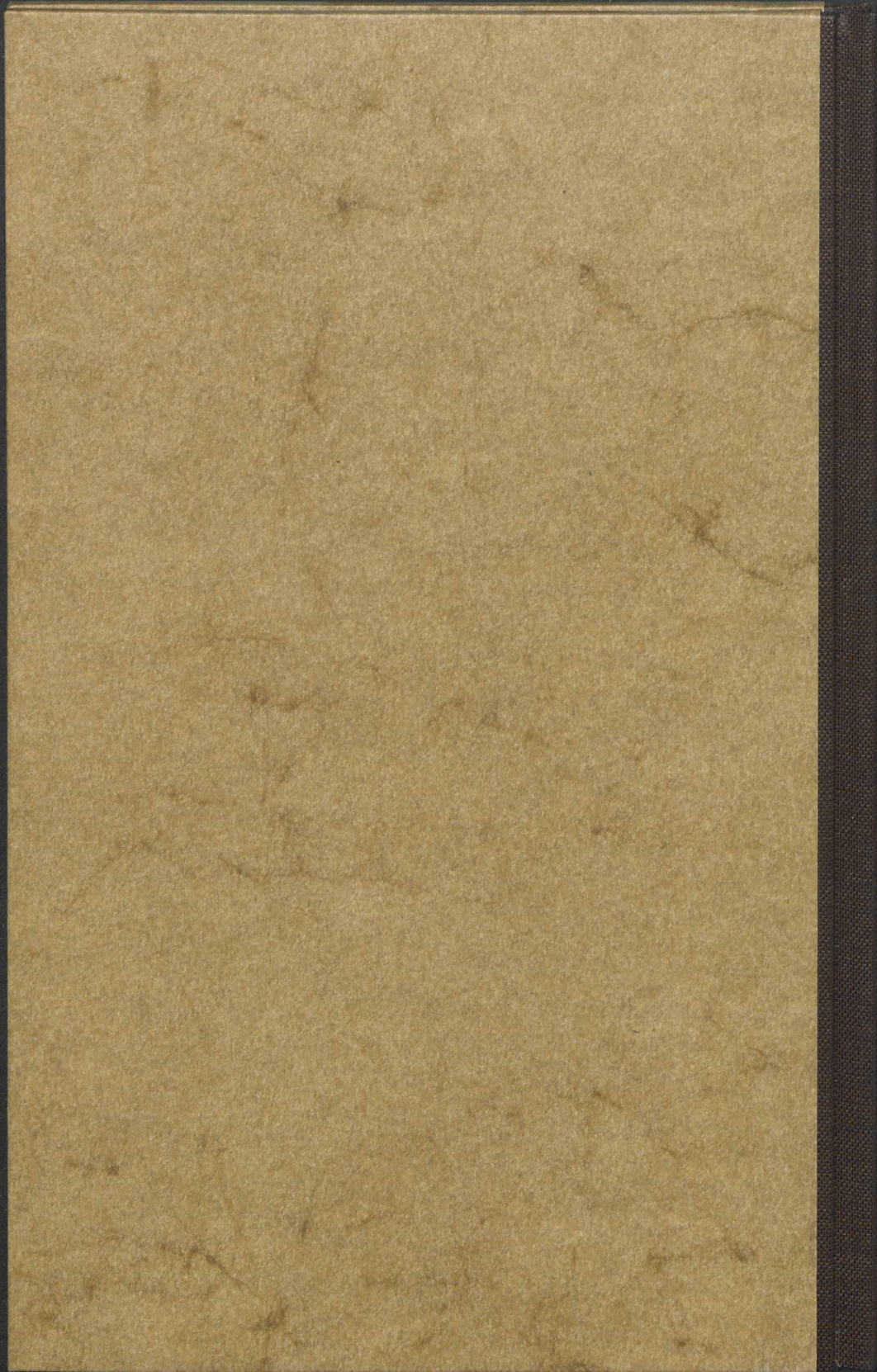
Ego *Jo. Alb. Lud. Intze* natus sum Wittenburgi, magni Ducatus megapolitani oppido, die VIII. mensis Martii, Anni MDCCCVI, patre *Jo. Intze*, chirurgo et matre *Dorothea*, e gente *Schlottmanni*. Jam septem annos nato mihi pater carissimus diem obiit supremum. Attamen mater benigna pro viribus suis in primis literis me curavit

erndiendum. Per sex annos in lingua latina nec non gallica et per aliquod tempus etiam graeca et anglica instructionibus fructus sum privatis. Anno aetatis decimo octavo meae in urbem Daniae regiam ad Medicinae nec non Chirurgiae collegia frequentanda me contuli. Qua in urbe praelectionibus professorum virorumque celeberrimor. ac illustrissimor. *Withusen* et *Colsmann* de Anatomia arteque cadavera dissecandi, *Thal* de Chemia, *Herholdt* de Physiologia, *Fenger* de arte obstetricia et theoretica et practica, nec non de Akiurgia, *Callissen* jun. de Chirurgia, Therapia Pathologiaque generali et speciali, *Hornemann* de Botanice; *Schumacher* de Materia medica, *Stark* de Semiotice generali, *Möller* de Medicina forensi, *Skiött* de apparatu deligationis, per tres circiter adfui annos. Per breve temporis spatium etiam Nosocomio Fridriciano-regio, duce *Withusen*, adivi. Post hanc periodum Berolinum profectus sum instituta clinica nec non policlinica frequentaturus. Aliquot mensibus vero praeterlipsis, pecunia destitutus, chirurgi inferioris functionem militaris petere coactus eram. Quo statu non gavisus post annum dimissionem postulavi. Nunc Rostochium, urbem magni Ducatus megapolitani literariam me contuli. In hac gratiosa facultate medica illustriss. ac celeberr. *Spitta* medicinam forensem, et experientiss. atque prudentiss. *Strempel* Materiam medicam me docuerunt. Quorum virorum humanissimorum institutis clinicis et policlinicis adfui magno cum usu per hocce semestre aestivum, quare iis publice maximas ago gratias. Jam tentamine examineque rite absolutis, gratiorum medicorum ordinem summos in Medicina et Chirurgia in me collocaturum honores, confido.

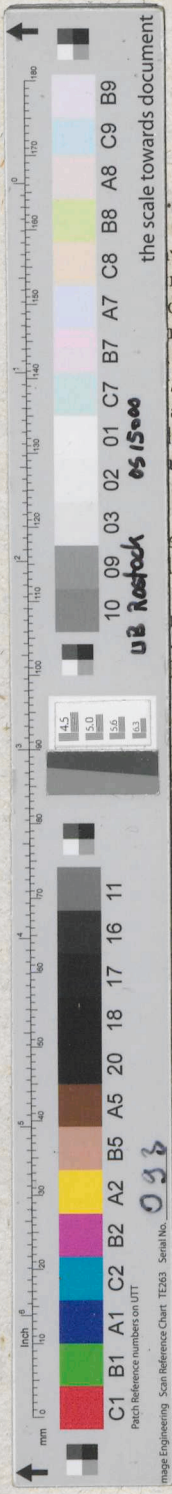

Per sex annos in lingua latina nec et per aliquod tempus etiam graeca et instructionibus fructus sum privatis. Anno octavo meae in urbem Daniae rediit medicinae nec non Chirurgiae collegia frequentavi. Qua in urbe praelectionibus virorumque celeberrimorum ac illustrissimorum *Colmann* de Anatomia arte dissecandi, *Thal* de Chemia, *Herrmann* de Physiologia, *Fenger* de arte obstetricia et practica, nec non de Akiurgia, *Cadmus* de Chirurgia, *Therapia Pathologicae* speciali, *Hornemann* de Botanice; *Wolff* de Materia medica, *Stark* de Semiotica, *Möller* de Medicina forensi, *Skjott* de Jurisprudentia, per tres circiter adfui annos. Quo tempore etiam Nosocomio Berolinum profectus sum instituta non polyclinica frequentaturus. Aliquot annis praeterlapsis, pecunia destitutus, inferioris functionem militaris petere coepi. Quo statu non gavisus post annum in Dania postulaui. Nunc Rostochium, urbem magnam megapolitani literariam me contulit. In ipsa facultate medica illustriss. ac celeberrimorum medicinarum forensium, et experientiss. atque *Stempel* Materiam medicam me docuerunt virorum humanissimorum institutis polyclinice adfui magno cum usu per tres aestivum, quare iis publice maximas gratias. Jam tentamine examineque rite absolutam medicorum ordinem summos in Medicinae Chirurgiae in me collocaturum honores,

033